

Белоградчишките скали (Вместо предговор)

Величествена и дивна каменна симфония - това са Белоградчишките скали. Както слухът се изостря и поглъща нежните тонове на някакъв вълшебен симфоничен оркестър, така и окото се гали и поглъща симфонията, с която природата е изрязала, обагрила и декорирала картината на Белоградчишките скали. Колко мисъл и колко почуда! Какво величество и каква красота на камък и простор, на безмълвност, смиреност и мистицизъм. Фантастичен каменен свят, със свой живот, със свои капризи. Планински хаос бих казал, всред който се ражда най-дивната природна симфония на красота, живописност, простор, ред и хармония.

Само онзи, койно не е спирал занемял пред въплотената фантазия на божествената и природна игра, само той не може да долови песента и художеството на най-хубавия планински пейзаж от българската земя. Без чувство и без душа да се роди човек, тук всред тази безкрайна шир на блестяща прелест, безумство във величието и могъществото на илюзията, би открил душата и почувствал сърцето си. И тук само човек би повярвал, че футуризмът наистина може да бъде изкуство. Всред хаоса да откриеш Бога и на крилете на одухотвореността безкрайно мъничък, да се чувстваш великан всред величието и реалната фантастика на скалния мир.

Всред царството на скалите е толкова хубаво, че човек се чунства отпаднал и изморен от силата на впечатленията и от могъществото на фантастиката. Силните изживявания изморяват духа, така както и усилената работа сломява тялото.

И нека да не бъде пресилено, но никога не мислех, че това е панорама, която не се поддава на описание, нито на четка, нито на слово или фотографическа снимка. Всичко трябва да се изживее и почувства, а изразът, той остава в душата затворен и погребан, и занемял човек чувства безсилието си, лишен от тържеството на тази способност да превъплоти художеството и величието на панорамата.

В Пенинските Алпи има един висок връх, възпят от поетите, който стърчи като скална пирамида над Цирманската долина. Това е Алпийският връх Матернхорн. Така величествен и недостъпен, като Белоградчишкия скален масив, и той е свързан с най-чудновати легенди и романтични истории. Тук откриваме неговият лик, тук виждаме

Белоградчишките скали

Написано от ivailo

Събота, 18 Декември 2010 21:07

Белоградчишкият Матерхорн, подобен и вълшебен, дигнал челото си в облаците, прототип на Алпийския Матерхорн.

Когато се изкачите на някоя от околните височини, градът се вижда като на длан непосредствено до скалите, пред който боровата гора - творба на заслужили дейци, живописно закръглява картината. Пред вас се диглят веригите на Стария Балкан и планинските хребети, накичени със зеленина и селища, събрани в пазвата на планината, ярко изпъкващи със своя керемиден тон. А разхвърляните скални небостъргачи, изникнали сякаш с буковата и дъбова гора, стърчат мълчаливо и високо като минарета.

Белоградчик вечерно време става величествен. Всред онази тъмна обстановка на скалния масив и веригата на Венеца, със своите електрически лампиони напомня красотата на оазис всред безбрежната пустиня.

Красив град с още по-красива природа и достойно бъдеще, достатъчно е да се обхване от здрави ръце и желязна творческа воля, за да се издигне като курортен град с всичките му особености и необходимости.

Красивата природа ще съдейства на такъв творец, защото околността на всякъде дава условия за наслада и почивка.

Вечерната гледка е неописуема. Навсякъде тайственост и вълшебство, където във всяка скала можеш да видиш Бог, сатана, идол и икона, царе и велможи, лъвове и всевъзможни зверове, параходи, титани и мъдреци и всички възможни игри на въображението.

"Човешката фантазия е ограбена тук, ограбена абсолютно с всичките си капризи".

Тук ще видите Мадона, коленичила да се моли за греховете на целия град; там незнаен войн в предсмъртна агония с раница на гърба. Адам и Ева цивилизовани - тук и те са вкаменени по повелята на Бога за сладни грехове и простъпки в Рая.

Силуети на крале и царе, змейове крилати, дервиши засмени, дракони озлобени, готови да вършат сплетни и петнят хубавия свят. Защото и на онзи безмълвен свят са необходими същества за сплетни, низости и подлости. Иначе светът би бил лишен от положителното, ако липсваше отрицателното, с което да се съпостави. По-нататък ще видите монаси прегърбени, вървят из долината на мълчанието, наредени молитвено, сякаш унесени в тъпия звън на манастирското клепало, вървят така в безкрая на нощта. Отсреща свинскове със замръзнали лица, с египетска гордост и осанка, сякаш крият тайната на битието и мировъзрението. И какъв ли не още фантастичен свят изкован под капризното длето на най-великия скулптор - времето и гения на гениите - играта на природата.

А когато луната затрепти и облее с меката си светлина тази необятност от скали, мъртвата природа се събужда. Легендарната песен се понася от скала на скала, минава над града и почва да шепти за минали борби и победи, за историите на един народ, годен за по-щастливи дни.

[И] картините се менят. Въображението е изострено, а фигурите почват да танцуват своя мъртвешки танц. Природата се събужда. И при всяка крачка, всичко мени своята форма, своя образ и почва да върви с Вас. Идолът става Бог, Богът изчезва в безкрая, титаните стават нищожества, невидимото става величаво, зверът приема човешки образ, човешкият образ става мъртва скала и всичко се мени като в живота - слабо, нетрайно, относително. Тръпки полазват по снагата Ви, когато чувствате, че мъртвата природа възкръсва.

В подножието на тази скална маса, по дефилето е пътят за Лом и Фердинанд, който допълва картината на един истински лабиринт. С една остра варианта вие своя стан, като сива змия, обляна от лунната светлина, губейки се в завоите на Субашин.

Тази тайнствена и величествена галерия на фантастите се покрива с въображаемата картина на Ада от Данте, където по мъртвите скали са разхвърляни небрежно и хаотично гърчещите се души на грешниците и където пътищата са безкрайни лабиринти на неземния свят. Такъв фантастичен и неземен свят се разкрива пред погледа ви при лунната светлина.

Белоградчишките скали

Написано от ivailo

Събота, 18 Декември 2010 21:07

Има една картина от Бьоклин "Островът на мъртвите". Това е фантастична творба на богато художествено въображение. Елате обаче тук, за да видите къде е нейният реален образ, бих казал за да видите от къде е черпил сюжета си Бьоклин. Този остров с много по-тайнствена сюжировка е непосредствено над дефилето в дясно. Скалите са заградили една полянка. Същите стърчат отстрани като сводове и зидове на старинен замък. И това в цялостна картина дава пълната идея на изострената фантазия за "Островът на мъртвите".

А каква дивна песен представлява околността, когато мъглите са паднали ниско. Всичко изменя своята физиономия. Вие с вълшебството на приказките се пренасяте в друга страна. В някаква арктическа област, неизвестна и непозната, където приказната царица на вечните снегове Хелли гради своите ледени палати, осветени от слънчево сияние и лунен блясък. Дълбоко под вас се разстиля широко море от мъгли, пробити тук там с тъмни острови и дълги ивици от върхове и чела на гордите вкаменелости. Във вечерния сумрак окото бива завлядано от истинска оптическа измама и илюзията за фиорди за скална и нарязана Норвегия се набива във вашата представа с пълната халюцинация за някакъв друг мир.

А ако застанете на "Мислен камък" и хвърлите поглед в подножието му и далеч, където се губи хоризонта, падналите мъгли представляват широко изравнено море, навлязло в долините и очертало острови, ръкави, полуострови и върхове, между които всеки момент очаквате да чуete сирената на параход или да видите тъмните силуети на рибарски лодки и платноходки. Тук таме случайни светлини ви дават представата за морски фарове, за параходни сигнали и указатели.

И вие пред тази картина се пренасяте в друг свят, пред друга чужда и непозната панорама.

Колкото дни имаме през годината, толкова нови изненади и толкова различни картини се представят пред вас.

Такова разнообразие на художество, природна игра, вълшебство и романтизъм!

Но още по-дивна е картината през светлите зимни нощи.

Зимата обикновено започва със сух студ, ясно време или мъгли. По-късно пада дълбок сняг и чак до пролетта покрива красивата околност, като дава редки условия по наклон и простор за ски спорта. Началото на зимата е твърде живописно. Всичко се оскрежава: поляни, дървета и височини. Всичко намята една дебела сребриста мантия, а дървета същинска коледна елха, окичват клоновете си със сребристи ламета и гирлянди, които снежно блестят по заскрежените вейки. Боровата гора мълчи. Потънала в скреж, из която се подава нейната вечна зеленина в контраст с бялата покривка, придава свежест и красота. Всичко е оръсено със снежинки, наподобяващи хиляди малки огледалца, които при слънчев лъч, трептят като перли и диадеми, наредени по косата на някоя красавица.

При такива зими чудна и вълшебна е вечерната гледка. Небето е ясно и обсипано със звезди, сякаш заледено от студа. Луната с хладна светлина се показва над боровата гора, а в далечината се синеят очертанията на планините и предпланините, покрити със сняг. Скалите мъртви студени, облени с лунна светлина, стават по-тайствени със своята неподвижност и губят погледа на човека в недоловими миражи и мистериозни загадки. Небосводът е рязко очертан над скалите, начупен и нарязан сякаш с нож от мрачните силуети на назъбените чукари.

Каква тъга и какво чувство на смирение пред тези гиганти, дигнали чела на небостъргачи, недостъпни, мълчаливо горди и властни с вековете. И когато тяхната снага се поръси с бялата покривка на снега, под лунния блясък трептят сребристо накичени със сърма и сребро, прошарени с тъмните места от пропасти, където снегът не се задържа.

Няма израз за тази картина. Тя е по-силна от тъгата и по-властна от тайната на смъртта и затова човек занемаява като бездушен и единствената сила в него остава безмълвно да съзерзава и наблюдава.

И в тази тиха обстановка, вечер след залез слънце, от казармения двор, тайнствено засвирва войнишката тръба за проверка. Нейният металически глас прозвучава над града. Ехото ѝ се понася и оттеква в канарите, минава границите и напомня оттатък на своите поробени синове за войнишката клетва, за техния отечествен дълг и за величието на своя народ.

Белоградчишките скали

Написано от ivailo

Събота, 18 Декември 2010 21:07

А градът, в подножието на скалите, мълчи заринат под дебелата снежна покривка. Отрупан със сняг, само ивицата пушек, който се подава из комините, напомня, че и тук живот кипи и тук се води съществуване.